

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022

Tarkastuslautakunta 26.04.2023 § 32

Valmistelu

Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen puh. 040 284 1970

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Arviointikertomuspohja on tarkastuslautakunnan sähköisessä työtilassa ja sitä on työstetty yhdessä työpajamuotoisesti.

Esittelijä

Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta valmistelee vuoden 2022 arviointikertomusta.

Päätös

Arviointikertomuksen valmistelu on aloitettu tarkastuslautakunnan jäsenten ja kaupunkitarkastajan yhteisissä työpajoissa.

Pykälän käsittely keskeytettiin klo 14.57-15.28, jolloin käsiteltiin pykälä 31 Tilinpäätöksen esittely.

Aki Pyykkö poistui kokouksesta klo 15.34.

Tarkastuslautakunta valmisteli vuoden 2022 arviointikertomusta.

Tarkastuslautakunta 17.05.2023 § 36

Valmistelu

Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen

Tarkastuslautakunta on työstänyt arviointikertomusta työpajoissa 14.4., 18.4., 19.4., 25.4., 3.5. ja 5.5. Tarkastuslautakunta käy läpi arviointikertomuksen valmistelun ajankohtaisen tilanteen.

Esittelijä	Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta valmistelee vuoden 2022 arviointikertomusta.
Päätös	Tarkastuslautakunta valmisteli vuoden 2022 arviointikertomusta.

Tarkastuslautakunta 31.05.2023 § 41

Valmistelu	Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen Tarkastuslautakunta käy läpi arviointikertomuksen valmistelun ajankohtaisen tilanteen.
Esittelijä	Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta valmistelee vuoden 2022 arviointikertomusta.
Päätös	Tarkastuslautakunta valmisteli vuoden 2022 arviointikertomusta.

Tarkastuslautakunta 06.06.2023 § 42

Valmistelu	Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.
Esittelijä	Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta päättää hyväksyä ja allekirjoittaa Arviointikertomuksen vuodelta 2022. Lisäksi tarkastuslautakunta esittää, että 1) kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2022 2) kaupunginvaltuusto lähettää arviointikertomuksen edelleen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten 3) kaupunginhallitus laatii vastineen arviointikertomukseen syyskuun loppuun mennessä.
Päätös	Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä ja allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2022. Lisäksi tarkastuslautakunta päätti esittää, että 1) kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2022 2) kaupunginvaltuusto lähettää arviointikertomuksen edelleen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten

3) kaupunginhallitus laatii vastineen arviointikertomukseen syyskuun loppuun mennessä.

Kaupunginvaltuusto 12.06.2023 § 51

Päätösehdotus Kaupunginvaltuusto
1) päättää merkitä tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2022
2) lähettää arviointikertomuksen edelleen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus laatii vastineen arviointikertomukseen syyskuun loppuun mennessä.

Päätös Kaupunginvaltuusto
1) päätti merkitä tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2022
2) lähettää arviointikertomuksen edelleen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus laatii vastineen arviointikertomukseen syyskuun loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 16.10.2023 § 306 191/00.03.00/2023

Valmistelu

Keskusvirasto:

Miten toimialueet ovat reagoineet vuoden aikana talousarviolityksiin?

Talousseuranta on käsitelty kuukausittain kaupunginhallituksessa ja lautakunnissa. Keskusvirasto, elinvoimatoimiala ja ympäristötoimiala ovat pysyneet budjetissa.

Hyvinvointitoimiala ylitti korjatun talousarvion 1,7 miljoonalla eurolla. Kuukausittaisissa lautakuntakäsittelyissä talousseuranta on merkitty tiedoksi. Ylitysuhka realisoitui vasta loppuvuodesta johtuen lähinnä saatujen avustuspäärahojen siirrosta seuraavalle vuodelle, lomapalkkavelan aiempaa tarkemmasta kirjaamisesta sekä joistakin yksittäisistä suorituksista.

Perusturvatoimiala ylitti korjatun talousarvion 2,4 miljoonalla eurolla. Toimialan johtoryhmä on esittänyt lautakunnalle toimenpiteitä, joilla talousarviolitystä on pyritty pienentämään. Lautakunta on käsitellyt ja hyväksynyt tehtyjä toimenpiteitä kuukausittaisissa talousseurannan käsittelyissä.

Paljonko on keskeneräisiä valtuusto- ja kuntalaisaloitteita?

Valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden käsittelystä tulee kuntalain mukaan saattaa vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet kunnan valtuuston tietoon. Kaupunginvaltuusto käsitteli kokouksessa 3.4. pykälissä 30 ja 31 kuntalaisten ja valtuutettujen tekemien aloitteiden valmistelutilannetta ja niiden johdosta tehtyjä toimenpiteitä. Keskeneräisiä kuntalaisaloitteita oli yksi kappale ja loppuunkäsitellyjä aloitteita 12 kappaletta. Valtuustoaloitteita oli keskeneräisiä 9 kappaletta ja loppuunkäsitellyjä 21 kappaletta.

Käsitlevätkö valtuustoryhmät aloitteet perinpohjaisesti ennen kuin ne luovutetaan eteenpäin? Onko myös muiden puolueiden edustajilla mahdollisuus osallistua halutessaan valtuustoaloitteeseen?

Valtuustoryhmien toiminnan arviointia on hyvin hankala arvioida viranhaltijoiden toimesta. Käsityksemme mukaan valtuustoaloitteiden käsittely valtuustoryhmissä on pääsääntöisesti hyvin toimivaa ja muillakin valtuutetuilla kuin aloitteen tehneen valtuustoryhmän valtuutetuilla on ainakin ajoittain mahdollisuus osallistua aloitteisiin. On syytä huomata, että myös yksittäisellä valtuutetulla on mahdollisuus tehdä aloite tärkeäksi kokemassaan asiassa ja aloitetta ei tarvitse kannattaa kenenkään toisen allekirjoituksella.

Kaupunki on hakemassa nuorisovaltuustomyönteinen kuntasertifikaattia. Mitä konkreettisia tekoja tätä varten on suunniteltu?

Kemin kaupungille on myönnetty nuorisovaltuustomyönteinen kunta sertifikaatti keväällä 2023.

Sertifikaatin saamiseksi kunnan tulee täyttää seuraavat ehdot:

- Nuorisovaltuusto on kunnanhallituksen asettama.
- Nuorisovaltuustolla on toimintasääntö.
- Nuorisovaltuusto on saanut perehdytystä toimintaansa kauden alkaessa.
- Nuorisovaltuustolla on lautakuntaedustaja kaikissa lautakunnissa (poislukien vaali- ja tarkastuslautakunta).
- Nuorisovaltuusto on edustettuna kunnanvaltuustossa (valtuustoedustaja).
- Nuorisovaltuustolla on suora aloiteoikeus kunnanvaltuustoon (ei kuntalaisaloite).
- Nuorisovaltuustolla on riittävät resurssit toimintansa pyörittämiseen.
- Kunta viestii nettisivuillaan nuorisovaltuuston ajantasaisista kuulumisista, kokoonpanosta, esityslistoista ja pöytäkirjoista sekä nuorisovaltuuston sekä ohjaajan yhteystiedoista.
- Nuorisovaltuusto on osallistunut sertifikaatin hakemiseen ja toimittaa lausunnon, josta käy ilmi, kuinka nuorisovaltuusto kokee voivansa vaikuttaa kunnassa.

Lisäksi vähintään kolmen seuraavista ehdoista pitää täytyä:

- Nuorisovaltuustolla on kummivaltuutettu tai muu vastaava rakenne, joka vahvistaa yhteistyötä kunnallisten luottamushenkilöiden kanssa.
- Kunta on sitoutunut maksamaan nuorisovaltuutettujen jäsenyydet Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:ssä.
- Nuorisovaltuustolla on edustuspaikka kunnanhallituksen kokouksissa.
- Kunta mahdollistaa yhteistyön kunnan muiden toimijoiden kanssa.
- Kunnan eri virkahenkilöt tekevät yhteistyötä nuorisovaltuuston kanssa esimerkiksi tuomalla nuvan kokouksiin tietoa toimialan ajankohtaisista asioista tai pitämällä kyselytunteja.
- Kunnanhallitus pyytää nuorisovaltuustolta lausuntoja lapsia ja nuoria koskevista asioista.
- Suositelijan puoltolause
- Muu kunnan mahdollistama nuorisovaltuustomyönteinen toiminta.

Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, miten eri toimialoilla strategia on jalkautettu organisaation eri tasoille?

Kaupunkistrategia on sen hyväksymisen jälkeen esitelty ja käyty yhdessä läpi koko henkilöstön kanssa. Johtoryhmässä strategiaa ja sen toteutumista käsitellään puolivuositain. Kaupunkistrategia on mukana arjessa läpäisevänä periaatteena koko ajan, mm. muistiinpanovihkoissa on strategian pääosat näkyvillä koko ajan.

Mikä oli kehityskeskustelujen toteutumisaste vuonna 2022? Onko kehityskeskustelulomakkeessa kysymyksiä liittyen työn merkityksellisyyteen ja stressin hallintaan?

Kukin toimiala seuraa kehityskeskustelujen toteutumista omana toimintanaan. Keskusviraston osalta kehityskeskustelut on käyty esihenkilöiden ilmoituksen mukaan. Koko kaupungin osalta kehityskeskustelujen toteutumisen seuranta on hankittu työkalu jonka avulla toteumaa seurataan. Työkalun käyttöönottamiseen liittyviä teknisiä ongelmia ratkaistaan ja se saataneen käyttöön vuoden 2023 aikana.

Suoraan näitä kysymyksiä ei lomakkeessa esitetä, kehityskeskustelussa työntekijä arvioi omaa työtään menneellä ajanjaksolla sekä arvioi tulevaisuuden haasteita. Näissä osioissa keskustellaan työn sisällöstä, sujuvuudesta sekä haasteista ja mietitään yhdessä keinoja niiden ratkaisemiseksi.

Miten kaupungissa edistetään keskustelukulttuuria ja kannustetaanko työntekijöitä mielipiteiden esille tuomiseen? Seurataanko esille nousseidenesim. kehittämiseidoiden ja muiden työhön liittyen toimenpiteiden toteutumista riittävästi?

Kemin kaupungin arvoissa ihmisläheisyydellä tarkoitetaan myös työntekijöiden kuulemista ja kuuntelemista. Kaupungilla on aloitettoimikunta jonka kautta jokainen työntekijä voi tuoda esille kehittämiseidansa. Raportointijärjestelmää kehittämiseidoiden toteuttamisesta ei ole.

Miten korvaavan työn malli on toteutunut käytännössä? Ovatko työolot sekä työvälit riittävän hyvät?

Korvaavan työn malli on hiljattain käyttöönotettu joten siitä ei ole saatavissa vielä tietoa. Korvaava työ on yksi monista työkykyyn ja työhyvinvointiin liittyvistä toimenpiteistä ja sitä voidaan käyttää rajatuissa tapauksissa. Korvaavan työn mallia kehitetään jatkuvasti ja sen hyödyt tulevat esille usean vuoden kehittämisen tuloksena.

Työvälineiden soveltuvuuden lisäksi on syytä arvioida työntekijöiden eettistä kuormitusta, työilmapiiriä ja psykologista turvallisuutta. Luodaanko työntekijöille riittävän turvallinen ilmapiiri, jossa jokainen uskaltaa olla oma itsensä?

Kaikilla työpaikoilla tehdään vuosittain riskiarvio jossa arvioidaan työn riskejä. Tässä arvioidaan myös työn psykosiaalista kuormitusta. Eettinen kuormitus, työilmapiiri ja psykologinen turvallisuus ovat osa kokonaisvaltaista työhyvinvointia jota mitataan esimerkiksi sosiaalisen pääoman mittarit kyselyllä. Kemin kaupunki on laatinut hyvän työkäyttäytymisen oppaan johon kaikkien tulee sitoutua. Koko henkilöstön tulee arvioida kuormitukseen johtuvat syyt, johtuvatko ne omien ja kaupungin arvojen ja toimintatapojen ristiriidasta vai työn sisällön

aiheuttamasta kuormasta Kaupungin arvojen mukaan jokaisella henkilöllä on oikeus olla oma itsensä työroolissaan.

Onko esihenkilöille tarjolla riittävästi tukea ja koulutusta sekä seuranta henkilöstöjohtamisen tueksi?

Kemin kaupungilla on käytössä eduhouse-palvelu jonka kautta koko henkilöstö voi suorittaa koulutuksia. Tämän lisäksi esihenkilöille järjestetään kuukausittain johtamisfoorumi jossa käydään läpi mm. henkilöstöjohtamisen ajankohtaisia asioita. Kaikilla toimialoilla on käytössä säännölliset esihenkilöpalaverit johtamisen tueksi ja tiedonkulun parantamiseksi.

Mikä on kaupungin kyky reagoida yksittäisiin onnettomuuksiin ja kriiseihin, jotka vaikuttavat kuntalaisten tai työntekijöiden hyvinvointiin, mutta jotka eivät kuitenkaan ole laajempaan varautumissuunnitelmaan kuuluvaa?

Kemin kaupungissa on jo pitkään tehty johdonmukaista ja säännöllistä työtä erilaisiin uhkakuviin ja kriiseihin varautumiseksi. Henkilökunnan osaamista ja kyvykkyyttä toimia erilaisissa kriiseissä on myös koulutettu aktiivisesti vuosittain. Aiheeseen liittyvää ohjeistusta on päivitetty. Kemin kaupungin ainoana kuntana Suomessa saama työterveys- ja työturvallisuussertifikaatti edellyttää sen saajilta laajaa alaan liittyvää osaamista ja ohjeistusta.

On syytä huomata, että kaupungin rooli ja vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin osalta pieneni merkittävästi hyvinvointialueiden toiminnan aloittamisen jälkeen ja useimmissa kaupunkilaisia kohtaavissa onnettomuuksissa ja kriiseissä toimivaltainen viranomainen ei ole Kemin kaupunki. Yhteistyötä ja tiedonvaihtoa eri viranomaisten välillä on syytä edelleen kehittää ja tiivistää.

Elinvoimatoimiala:

Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, miten eri toimialoilla strategia on jalkautettu organisaation eri tasoille?

Strategia huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Esimerkiksi ulkopuolisen rahoituksen hankkeet ovat strategian mukaisia tukien ja toteuttaen elinvoimista kaupunkia, hyvinvoivia asukkaita ja arjen sujuvuutta. Toimialalla tehtävässä markkinoinnissa huomioidaan kaupungin arvot: strategiset toimenpiteet näkyvät muun muassa matkailuun liittyvässä markkinointisisällössä. Strategia on käyty yhdessä henkilöstön kanssa. Elinvoimatoimialalla seurataan strategiatoimenpiteiden mittareita, jotka raportoidaan puolivuositain.

Karjalahden pohjoisosan asemakaavan muutos osoitti, kuinka paljon suunnittelua ja viranomaistyötä vaatii, kun iso toimija haluaa tulla alueelle. Millaisia vaikuttavuusarvioiteja on tehty?

Karjalahden pohjoisosan alueelle on tehty yritysvaikutusarviointi, jossa tunnistetaan kaupunki- ja yritystason vaikutukset sekä arvioidaan yritystason vaikutukset positiivisesti ja negatiivisesti yritystoimintaan. Lisäksi vaikutusten arviointia on tehty kaavamuutoksen yhteydessä.

Lisääkö kyseinen muutos vetovoimaa ja muiden yritysten kiinnostusta sijoittua alueelle? Onko kaupungilla riittävää sopimusosaamista ja onko tässä huomioitu riskienhallinta? Olisiko kaupungin mahdollista hankkia ulkopuolista sopimusosaamista ostopalveluilla?

Karjalahden pohjoisosassa on tälläkin hetkellä tonttivarauksia voimassa, mutta ne eivät vielä ole johtaneet tontinluovutukseen. Nesteen polttoaineen jakeluasema ja autonpesu ovat jo rakentuneet alueelle, johon yhtenä syynä on liikennemäärien kasvaminen.

Karjalahden pohjoisosan alueen sopimusasioista on vastannut kaupungingeodeetti yhteistyössä kaupunginjuristin kanssa. Kaupungilla on mahdollista hankkia ulkopuolista sopimusosaamista ja sitä on myös käytetty. Riskit pyritään aina tunnistamaan ja huomioimaan sopimuksissa.

Hyvinvointitoimiala:

Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, miten eri toimialoilla strategia on jalkautettu organisaation eri tasoille?

Kaupunkistrategia 2025 hyväksyttiin valtuustossa 15.11.2021 ja käsiteltiin hyvinvointitoimialan hallinnon viikkopalaverissa 23.11.2021. Strategiaa käsiteltiin päälliköiden pitämässä esihenkilöpalavereissa, ja edelleen esihenkilöiden työyksikköpalavereissa. Kaupunkistrategia on luettavissa myös intranetissä.

Kaupunkistrategiaan pohjautuvat strategiset päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet konkretisoituvat yksiköiden toiminnoissa ja niitä mitataan määritellyin mittarein. Strategiset päämäärät on käsitelty päälliköiden palavereissa ja edelleen yksiköissä esihenkilön johdolla.

Koulut kuvaavat lukuvuosisuunnitelmissaan koulun toiminta-ajatuksen ja arvot, tavoitteet ja painotukset alkavalle lukuvuodelle sekä miten näissä huomioidaan Kemin kaupunkistrategian arvot ja strategiset päämäärät.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä strategian pohjalta laaditut laatulupauskortit, joita käytetään pedagogisessa työssä ja tuodaan postereina esiin oppimisympäristöissä. Laaditut kortit ovat myös luettavissa julkisella nettisivuilla.

Olisiko monitoimihallin prosessin voinut toteuttaa ilman käyttökatoja ja mistä viivästyminen johtuu?

Ympäristötoimiala on vastannut monitoimihallin KVR-urakan kilpailuttamisesta, johon on mennyt arvioitua enemmän aikaa. Myös kaavamuuosprosessi tontin muodostamiseksi uudelle rakennukselle on vaatinut oman aikansa.

Tervahallin tonttikaupan ajankohta ja luovuttaminen ostajalle määriteltiin muualla kuin hyvinvointitoimialalla.

Monitoimihalliproessin viivästyminen ei suoranaisesti aiheuta toimintojen/harrasteiden käyttökatoja koska korvaavat tilat on järjestetty.

Mitä kaupunki voi tehdä koulupsykologien saatavuuden edistämiseksi? Onko koulun perustoiminnassa tai kouluterveydenhoidon resurssissa huomioitu koulupsykologien puute?

Organisaatiouudistuksen toimeenpanon yhteydessä opiskeluhoitopalvelut siirtyivät sivistyspuolelta perusturva toimialalle. Koulupsykologien palkkaamisesta päätettiin vuonna 2022 perusturvatoimialalla. Koulutoimi esitti palveluntuottajalle opiskeluhoillon resurssitarpeen mutta ei tuottanut tai päättänyt resurssista. Koulupsykologien saatavuuden edistäminen kuuluu nykyisin hyvinvointialueen tehtäväkokonaisuuksiin, kaupunki huolehtii siitä, että hyvinvointialue tuottaa kouluille riittävät psykologipalvelut.

Koulujen perustoiminnassa on avustusrahoilla palkattu pedagogista ja avustavaa henkilökuntaa oppilaiden tuen lisäämiseksi, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä rahoituksella ei ole voinut palkata. Hankerahoituksella mahdollistui lisäksi yhteisölliseen opiskeluhoiltoon lisäresurssia, mm koulunuoriso –ja kouluyhteisöohjaajan palkkaaminen (2htv).

Toteutuuko erityinen tuki koululuokissa riittävästi? Onko opettajia kuultu asiassa? Olemmehan yhä avoin ja luotettava arjen kumppani?

Raamit oppimisen ja koulunkäynnin tuelle antaa lainsäädäntö. Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta tämän lain mukaan annettavasta tuesta kuten tukiovetus, avustajapalvelut, apuvälineet. Opetussuunnitelman perusteissa kuvataan oppimisen ja koulunkäynnin tuki, sen tavoitteet sekä käytännön järjestelyt. Erityistä tukea annetaan niille oppilaille, joiden kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla. Erityinen tuki annetaan oppilaalle ensisijaisesti omassa opetusryhmässä ja koulussa erilaisin joustavin järjestelyin, ellei oppilaan etu tuen antamiseksi välttämättä edellytä oppilaan siirtämistä toiseen opetusryhmään tai kouluun.

Pedagogisilla ratkaisuilla pyritään ensisijaisesti turvaamaan oppilaan oppiminen. Ne voivat liittyä esimerkiksi opetukseen, työtapoihin, opetuksen järjestelyihin, ryhmäkokoihin tai valittaviin materiaaleihin ja välineisiin. Nämä vaihtelevat oppimisen tavoitteiden ja sisältöjen sekä oppilaan henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti. Erityinen tuki järjestetään joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä.

Perusopetuslain 16 §:n mukainen osa-aikainen erityisopetus järjestetään muun opetuksen yhteydessä. Perusopetuslain 17 §:n mukaan erityiseen tukeen kuuluva erityisopetus järjestetään oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen muun opetuksen yhteydessä tai osittain tai kokonaan erityisluokalla tai muussa soveltuvassa paikassa. Erityiseen tukeen kuuluvan erityisopetuksen tarve voi olla yhdessä tai kaikissa oppiaineissa. Niissä oppiaineissa, joissa erityisen tuen oppilaalla on perusopetuslain 17 §:n 1 momentin mukaisen erityisopetuksen tarve, erityisopetusta antaa kelpoisuusasetuksen 8 §:n 2 tai 3 momentin mukaiset kelpoisuusehdot täyttävä erityisopettaja riippumatta opetuksen järjestämipaikasta. Luokan- ja aineenopettaja saa antaa yleisopetuksen ryhmässä olevalle erityisen tuen oppilaalle opetusta yleisopetuksen ryhmässä niissä aineissa, joissa oppilaalla ei ole erityisopetuksen tarvetta. Tällöin oppilaalla tulee olla edellytykset opiskella yleisopetuksen ryhmässä ja hänen tulee saada siellä mahdollisesti tarvitsemansa muut tukimuodot.

Lukuvuonna 2022-2023 erityisen tuen oppilaita oli 5% kaikista perusopetuksen oppilaista. Heistä kokoaikaisessa luokkamuotoisessa erityisopetuksessa opiskeli 80% ja osa-aikaisessa erityisopetuksessa 20%.

Opetushallituksen tilastopalvelun mukaan vuonna 2021 koko maassa erityisen tuen oppilaiden osuus kaikista oppilaista oli 9,4%.

Lukuvuonna 2022-2023 perusopetuksen tuntikehyksestä erityisopetukseen käytettiin yhteensä 596 tuntia viikossa. Luokkamuotoiseen erityisopetukseen tästä käytettiin 293 tuntia viikossa. Pienryhmiä oli 12. Osa-aikaiseen erityisopetukseen käytettiin 303 tuntia viikossa. Yhtä laaja-alaista erityisopettajaa kohden oli laskennallisesti 136 oppilasta. Osa-aikainen erityisopetusresurssi kohdennetaan tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden opetukseen.

Erityisopetuksen resurssi kohdentuu kouluille oppilasmäärän ja erityisen tuen oppilaiden määrän mukaan. Rehtorit päättävät koulukohtaisen resurssin kohdentamisesta ottaen huomioon opettajien arvion oppilaiden tuen tarpeesta.

Hankerahoituksella erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden tukemiseen saatiin lisää resurssia 165 tuntia viikossa resurssiopetukseen ja läksykerhoihin. Koulunkäynninohjaajia palkattiin hankerahoituksella 12 luokkiin, joissa on tehostetun ja erityisen tuen oppilaita.

Perusopetuksen opettajilta kysyttiin kyselyssä keväällä 2023, mihin asioihin he toivoisivat, että resursseja kohdennttaisiin. Opettajien mielestä viisi tärkeintä ovat: ohjaajaresurssi, jakotunnit, resurssiopettajat, oppilashuoltopalvelut ja läksykerhot.

Huoltajilta kysyttiin kyselyssä keväällä 2023 kolme tärkeintä kodin ja koulun yhteistyömuotoa, jotka olivat wilma, vanhempainvartit ja whatsapp. Huoltajista 85% oli tyytyväisiä tiedonkulkuun ja 80% oli tyytyväisiä yhteistyöhön. Huoltajista 85% koki, että koulu ottaa yhteyttä tarvittaessa ja 90% koki, että kouluun on helppo olla yhteydessä. Huoltajista 76% koki, että lapseni saa riittävästi ohjausta ja tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin. Huoltajien tyytyväisyys kouluun ja sen toimintaan oli kokonaisarviona 3,89/5.

Vihreä ja kestävä Kemi -sertifikaatteja laajennettiin kaikille kouluille sekä Kivikon ja Hepolan päiväkodille. Minkälaisia toimenpiteitä kouluille ja päiväkodeille on tehty tässä yhteydessä ja millaisia suunnitelmia on ulkopuolisen laadunvalvonnan kehittämiseksi?

Kouluille ja päiväkodeille tehtiin – ja tehdään jatkossa vuosittain – sisäinen auditointi, jossa käydään läpi kaupungin sisäisten auditointien kanssa kohteen ympäristövaikuttavien toimintojen, niiden nykytilaa, parannuskohteita ja tavoitteita. Jätelajittelut organisoitiin kaikkien lajikkeiden osalta, jätemäärien mahdollista vähentämistä mietittiin ja toteutettiin, oppilaiden ja lasten osallistamista ympäristövaikutteiseen toimintaan lisättiin ja toisaalta ympäristövaikuttavien tekojen sisällytettiin toimintoihin entistä enemmän. Hyviä käytänteitä levitettiin ja myös vastaanotettiin muilta. Turvallisuusasioiden ja -ohjeiden ajantasaisuudet tarkistettiin ja tarkennettiin. Ympäristövaikuttavien toimintojen systematisoitiin, vastuita tarkennettiin ja koko toimintamalliin sisällytettiin enemmän ympäristöajattelua.

ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatin voimassapito edellyttää vuosittaisia ulkoista auditointia, jonka Kemian kaupungilla suorittaa toistaiseksi Bureau Veritas. Auditoinnin käyntikohteiksi valikoituu aina muutama Kemian kaupungin kohde ja valikoidut kohteet vaihtelevat vuosittain. Tiedot asiat, mm. ympäristötavoitteiden tilanne ja aiemmin havaittujen

parannuskohteiden ja poikkeamien korjausten tilanne tarkistetaan kuitenkin asiakirjoista vuosittain, vaikka paikan päällä ei vierailtaisikaan. Varsinaisen ulkopuolisen auditoinnin lisäksi kaupungin sisäiset auditoijat, jotka eivät ole ko. koulun tai päiväkodin henkilökuntaa, auditoivat kaikki Kemin kohteet vuosittain joko käymällä paikan päällä tai kyselylomakkeiden avulla.

Onko sosiaalista mediaa hyödynnetty kyselyn (monitoimihallin) toteuttamisessa? Onko kouluilta tai urheiluseuroilta kysyty mielipidettä?

Monitoimihallin tarvesuunnitelmavaiheessa, kysyttiin ensimmäisen kerran mielipiteitä urheiluseuroilta. Hankesuunnitteluvaiheessa toteutettiin laajempi kysely niin seuroille, kuntalaisille kuin muillekin käyttäjille. Kysely oli kaupungin nettisivuilla, sitä jaettiin myös sosiaalisen median kanaviin. Vastauksia saatiin yli 200, joista suurin osa oli seurojen edustajia, kuitenkin laajasti muiltakin käyttäjätahoilta.

Työryhmissä on ollut kouluja edustamassa tarve- ja hankesuunnittelussa lukion rehtori sekä ammattiopisto Lappian edustaja. Lisäksi yläkoulun liikunnanopettajat ja rehtoreita on osallistunut KVR-urakan suunnittelutyöryhmiä tukeviin palavereihin. Tilat on suunniteltu mahdollistavan koululiikunnan jatkossa kaikille Kemin kouluille sekä lukiolle ja ammattiopisto Lappialle.

Ympäristötoimiala:

Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, miten eri toimialoilla strategia on jalkautettu organisaation eri tasoille?

Strategia huomioidaan toiminnan suunnittelussa. Toiminnan pääpainopistealueet otetaan suoraan strategiaan kirjatusta toimenpiteistä, kuten esimerkiksi liikenneturvallisuus tai esteettömyys. Investointikohteissa määritellään, kuinka voimakkaasti hanke tukee strategiaa. Investointikohteille tehdään yritys- ja hyvinvointiarviot. Strategian toimenpiteet käydään läpi lautakunnassa ja toimialan johtoryhmissä sekä työnjohtajat ottavat strategian esille työntekijöiden kanssa.

Onko laatu- ja kalustovaatimus ollut riittävä (talviurakointi)? Liittymien aukaisu tehdään vain osassa kaupunkia, minkä vuoksi kuntalaiset ovat eriarvoisessa asemassa. Miten laadunvalvonta aurauzurakoinnin osalta on toteutunut?

Talvikunnossapidon kaluston laatuvaatimus on riittävä. Pihaliittymien kunnossapito kuuluu kunnossapitolain mukaan kiinteistön haltijalle. Kaupunki poistattaa kuitenkin pihaliittymien lumi/jää -vallit katujen höyläyksien (tiekarhulla tehtävät työt) yhteydessä. Edellä mainitut toimenpiteet koskevat kaikkia kaupungin alueita. Tiemestari valvoo katujen kunnossapidon laatua. Kaupungilla on käytössä sähköinen järjestelmä, josta voidaan tarkastaa muun muassa toimenpiteet ajankohtineen. Lisäksi kaupunki edellyttää urakoitsijoilta jo tarjouspyyntövaiheessa tiettyjä laatuasioita.

Väestönsuojien ajantasaistamisen eteen työt on aloitettu. Missä vaiheessa tämä työ on menossa ja kuinka laajasti REDI:n suositukset on laitettu täytäntöön?

Väestönsuojien suunnitellut työt ovat käynnissä. Tällä hetkellä valmistumatta ovat vielä Kivikon koulun ja kaupungintalon väestönsuojatilat. Edellä mainitut tilat pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2023 aikana. REDIN suosittelemat tarvikkeet on jokaiseen tilaan hankittu.

Onko kiinteistöjen osalta laadittu peruskorjaussuunnitelma, jonka pohjalta korjausvelka voidaan arvioida?

Peruskorjaussuunnitelma on laadittu aikavälille 2022-2034 ja se on käsitelty tilatyöryhmässä ja kaupunginhallituksessa. Korjausvelka määritellään erikseen arvonmäärityksen kautta (Trellum Oy 2012) ja korjausvelkalaskelmaa päivitetään vuosittain.

Miten ympäristötoimiala suhtautuu hankkeiden hyödyntämiseen yksittäisten strategisten painopistealueiden edistämässä?

Ympäristötoimialan viranhaltijat ovat yleensä mukana nimettyinä asiantuntijoina kaupungin eri hankkeissa. Ympäristötoimialan hankkeet koostuvat pääosin investointien hankekokonaisuuksista

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee saadut selvitykset tietoon ja saattaa ne edelleen tarkastuslautakunnan tietoon vastineena tarkastuslautakunnan havaintoihin.

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi saadut selvitykset tietoon ja saattaa ne edelleen tarkastuslautakunnan tietoon vastineena tarkastuslautakunnan havaintoihin.